

B

EXERCITATIO
M E D I C A
DECIMA QVARTA:

*In almâ Argentoratensium Aca-
demiâ proposita:*

PRÆSIDE
MELCHIORE SEBIZIO
juniore, Doctore ac Pro-
fessore Medico:

Respondente
CHRISTOPHORO Ruoff/Würten-
bergâ Schorndorffensi.

ARGENTORATI,
Typis exscribebat Joannes Andrea.

Anno M. DC. XXIII.

Nobilibus, Clarissimis, & Excellentissimis
VIRIS,

Dn. JOANN: SIGISMUNDO
GOMERO, Consilario Württe-
bergenſi Eccleſiaſtico pru-
dentiffimo.

Dn. JOANN: RÜMMELENO,
Utriuſq; Medicinæ Doctore
& Phyſico Urbis Schorn-
dorffæ ad amuſſim auctiffi-
mo, feliciffimo.

*Cognatis, Patronis, Fautoribus, Promotoribus, Parentum
loco colendis, amandis, honorandis:*

NEC NON

&

Dn. JOANNI-JACOBO Höcker/ Cœnobij Laureacenſis
adminiſtratori fideliffimo, affini ſuo dilecto, & omni ho-
noris cultu proſequendo.

*In debita obſervantia ſignum, gratæ mentis indi-
cium, & amoris filialis teſtimonium,*

*Has ſuorum ſtudioſorum primitias
ſacras voluit,*

CHRISTOPHORUS Ruoff/
Wittenbergâ Schorndorffienſis.

PROBLEMA I.

Sitné humoris melancholici in ventricu-
lum eructati aliqua utilitas? Neoterisi
quidam, cum lienum succi melancholici rece-
ptaculū esse insipientur, eructari eum in ven-
triculum negant: ac propterea etiam nullam
ejus utilitatem statuunt. Contrā Galeni
sententia est, splenem melancholici excrementi *σπένδοξος* esse:
pertemq; illius, qua elaborari & in substantiam nutriendo li-
eni accommodam verti non potuit, per vas breve, quod l. 4. us.
part. c. 15. stomachum venosum vocat, in ventriculum effun-
di. Hanc autem illi utilitatem adferre scribit l. 5. us. part. c. 4.
quod, cum acerbum sit atq; acidum, ventriculum contrahat
atq; constringat, & cibos tamdiu circumplecti ac retinere co-
gat, donec fuerint concocti. Avicenna l. 1. can. fen. 1. doctr. 4.
c. 1. prater hunc usum etiam alium excremento isti tribuit:
nimirum ut ventriculi appetentiam excitet. Cui suffragatur
author lib. de anat. vivor. c. de anat. intestin. Quem usum
licet Fuchsius com. l. 1. de sympr. caus. c. 7. & cum eo nonnulli
recentiores annihilare conentur: Vallesius tamen l. 1. con-
trovers. c. 20. stabilire satagit: & nos illum approbamus, si de
animali appetitu, qui cum sensu suctionis fit, inaudiatur.
Etenim sua austeritate orificium ventriculi sinistrum corr-
ugat atq; constringit: scq; suctionis quendam sensum infert. Vnde
slyptica & acida que sunt, appetitum provocant: teste Autho-
re l. de anat. vivor. c. de anat. stomachi. Adhuc frigida est.
Frigida autem appetitum movere solent. Hinc Hipp. l. 6. epid.
l. 4. frigidam aquam voracem pronunciat: intellige non for-
maliter, seu, ut alij loquentur, passionalter & subjective: sed
causaliter & effective: quoniam homines facit voraces. Hinc
author lib. de Melancholiâ, qui inter rã veda Galeni recen-
setur,

oris ventriculi mordicatio est, precedit. Deinde officium ventriculi exverteret, quod est cibum concoquere, & tamdiu retinere, donec plenè sit concoctus. Quà enim ratione intestina ad excretionem irritat: eadem sanè etiam ventriculum, qui longè sentit exquisitiùs, ad expellendum stimularet. Itaq; ad orificium ejus sinistrum, quod maximè sensibile est, delatus, illud morderet, angoremq;, nauseam, & vomitum pareret: ad fundum autem ablegatus, celeriter deorsum subiret, secúm; assidue simul cibos excerneret. Vera esse, qua Galenus dicit, vitiosa pori bilarij conformatio ostendit: cujus Galenus meminit com. 2. in vict. acut. t. 31. l. 2. de temperam. c. 6. & in *μικροβ.* c. 74. Etenim porus bilarius, qui ab hepate communiter ad intestinum duodenum, aut jejuni principium abit, & oblique inter utramq;, ejus tunicam aliquando simplex, aliquando bifidus inseritur, in quibusdam p. n. ramo peculiari in fundum ventriculi implantatur, & biliosam materiam eructat. Sed hi *νακωσόμενα* χ.ο.ι sunt, & ab ipso statim vite principio miseri. Unde etiam infelici sidere nati dicuntur: eò quòd bilem perpetuò evomere coguntur. Quà de causà *αικρόχολοι* ἄνω nuncupantur.

I V.

Vtrum humores secundarij potiùs similiarium partium substantiæ, quàm humores dicendi, quemadmodum Fuchsius opinatur? Notum est, etiam artis tyronibus, sanguinem commune totius corporis alimentum esse. Preparari autem in venis mesenterij: generari in hepate: perfici in venis majoribus, & ex his derivari in minores singulariù partiù: ac priusquam illas nutriat, quasdam novas mutationes in singulis subire: cùm; quatuor inibi formas induat, quatuor inde humores, secundarios ab Avicennâ l. 1. can. fen. 1. doct. 4. c. 1. dictos, quòd ex primis, tanquam ex materiâ, generentur, resultare. Primum vocant recentiores *ἀρρώματα*: qui nihil aliud est, quàm sanguis in exilibus & capillaribus partium alendarum vasis contentus, earúm; qualitibus & proprietatibus quodammodo persusus. Unde in spermaticis partibus albescit: in carnosis rubens permanet. Secundum Avicennâ Roti

*asimilat: qui per orificia exilium vasorum jam excidit, & per
 media spatia similarium partium roris modo est dispersus, in
 earundem substantiam diffusus. Tertiam neoterici Gluten
 appellant: quod glutinis in modum partibus adhereat. Quartū
 Avicenna ex spermate deducit: & similaribus partibus a pri-
 mā natiuitate implantatum scribit, ex quo suam continuitatē
 habeant. Cujus sententiam Fuchsius sequitur: ac propterea cum
 ingenitum, insitum, à primā origine susceptum, primogenitū,
 nativū, humidum radicale nominat. Quam bene, post disqui-
 remus. Rectius enim Cambium ab alijs dicitur: quia in sub-
 stantiam partium transit, & cum illā naturam suam cambit,
 hoc est, permutat. Hic ergo quæritur, an, si natura istorum 4.
 humorum paulo inspicatur intimius, & excutiatu penitius,
 partium potius similarium substantia, quā humores esse de-
 prehendantur? Fuchsi⁹ l. i. Inst. f. 4. c. 6. affirmat. Nos verò id de
 Innominato & Rore negam⁹: sequentibus de causis. I. quia uterq;
 adhuc extra illorum est substantiam: ipso etiam Fuchsiō consi-
 tente. Innominatus quippe adhuc existit in vasis capillaribus:
 Ros verò per earum solium substantiā est diffusus. II. quia sub-
 stantie partium similarium planè dissimiles sunt. Futura enim
 alimenta sunt: nondū actū nutritiva, ut quartus, qui dicitur
 Cambiure. At futura alimenta secundum Hipp. Arist. & Gal.
 dissimilia sunt: similia verò qua actū alunt. III. quia si substan-
 tia essent partium similarium, earum certè substantia minimè
 esset similis: sed etiam neg. tota solida: sed quedam fluxi-
 lis. IV. quia isti humores adhuc in substantiam similarium per
 concoctionem ulteriores convertendi sunt. Quomodo ergò jam
 portiones sunt substantiæ? De duobus posterioribus humo-
 ribus, glutine scil. & Cambio, secus se res habet. Gluten enim
 non amplius liquidam substantiam habet: sed omninò solidam:
 estq; jam similaribus agglutinatum: et si nondum planè sit asi-
 milatum. Cambium verò prorsus est asociatum.*

V.

Rectène tertius humor, Gluten dictus, pto Cambio
 habeatur à Fuchsiō? Cambium propriè is dicitur humor se-
 cundarius,

secundarius, qui jam plene perfectus, in partem alendam substantiam est mutatus. Denominatus ab antiquo verbo Cambire, quod apud Plautum, Priscianum, & Ennium permutare significat. Cum vero gluten concreta solum coacta, sit substantia, qua partibus duntaxat agglutinatur & adhaerescit: nondum autem prorsus in membri nutriendi substantiam sit conversa: quomodo Cambij nomen mereatur, non videmus. Hinc Avicenna primum humorem dicit in venulis capillaribus adhuc contineri: secundum roris instar per similes partes humectationis ergo dispersi: tertium, de quo nobis sermo, cum parum antea congelatus, hoc est, inspissatus esset, nutrimentum esse, quod in substantiam membrorum ex parte complexionis conversum sit: ex parte autem essentia completa & similitudinis, nondum conversum: hoc est, quod quidem affixum jam sit membri, & eorum redoleat naturam & temperamentum: nondum autem plane assimilatum, & totaliter perfectus, in illorum substantiam transmutatum. Quam interpretationem jam dudum Fernellius l. 6. cap. 6. §. suo calculo approbavit.

VI.

Vtrum humor quartus recte pro primogenito, à primâ origine innato, & radicali habeatur? Hunc humorem, quem nos cum plerisque Cambium appellamus, Avicenna loco 9. 4. citato similaribus membris à principio natiuitatis insitum vocat, suamque originem ex semine trahere scribit. Cui Fuchsius loco ibid. allegato suffragatur: ac propterea illum ingenitum, insitum, à primâ natiuitate susceptum, primogenitum, nativum, solidam similarium partium substantiam, & humidum radicale appellat: quod scilicet spiritus, & caloris, toriusque vite fundamentum sit & pabulum. Id quod tamen nobis negandum videtur, quia quartus humor secundarius est alimentarius. At radicale humidum alimentarium non est: sed ipsum pabulo opus habet, quo sustentetur. Antecedens probatur: quoniam 4. humores secundarii fiunt ex primarijs. Sed hi omnes alimentarii sunt. Ergo & illi. Etenim ex sanguine in vasis majoribus contento sit primus, qui dicitur *arvovv*: ex hoc, cum partim

partim per oscula, partim per cæca exilium venarū foramina in partium substantiam influxit, & concoctione crassior paulo factus est, secundus, qui Roris nomen sibi vendicat: ex secundo, cum ad huc magis elaboratus, inspissatus, partibusq; aggregatus est, earumq; tum qualitatem, tum temperamentum, nondū autē perfectam substantiam attigit, tertius, qui Glutinis voce insignitur: ex tertio, cum partibus planè assimilatus, quartus, qui Cambiū nuncupatur. Alter enim in alterius naturam concoctione transit: omnesq; in eo conveniunt, quod nutritorij sint: differunt solum in eo, quod alij sint futura & potestate nutrimenta: & vel in potestate remotiore: ut sanguis venarū majorū: vel in potestate propinquiore: ut sanguis vasorum capillariū, quæ singulis partibus concessa: vel in proximā: ut humor rosçidus, qui per partium substantiā est diffusus. Alij quasi nutrimenta: ut Gluten. Alij actu nutrimenta, quæ actu reparant atq; instaurant, quod est à calore consumptū: ut Cambium.

VII.

An 4. humores secundarij specie inter se differant? Anonymus & Ros specie videntur ydem: differre tantum accidentibus: quatenus hic magis coctus, crassior, & partis alende substantiæ vicinior est. Eadem ratione Gluten & Cambiū specie convenire videntur: differre tantum hæc ἄλλοι καὶ πᾶσι νοσ. quoniam illud imperfectè: hoc perfectè nutrienda particula est assimilatum.

VIII.

Reddēne 4. isti humores inter humores connumerentur? De anonymo quidem & rore nullū est dubium. Liquidam enim profluentemq; substantiam habent. Lix est de Glutine & Cambio: quæ corpora sunt solida. Nos illa quidem, formam si spectes, humorum nomine minimè dignamur, ob causam dictam. Ratione autem finis, efficientis, & materiei, locum forsā non ineptè in humorum albo ipis tribuimus: præsertim cum ad nullum aliud rerum naturalium genus commodius referri queant: nisi quis ea ad substantiam partium similarium reducere velit. Ex humore enim sanguineo constant; & nil sunt aliud, quàm sanguis partibus, vel perfectè, vel imperfectè assimilatus. Ad hæc generatorem primam in humorum officinā, ipse scilicet hepate, agnoscunt. Deniq; eundem finem habent, quem reliqui humores, corporis nutritionem.

F I N I S.

01 A 6570

ULB Halle
002 937 867

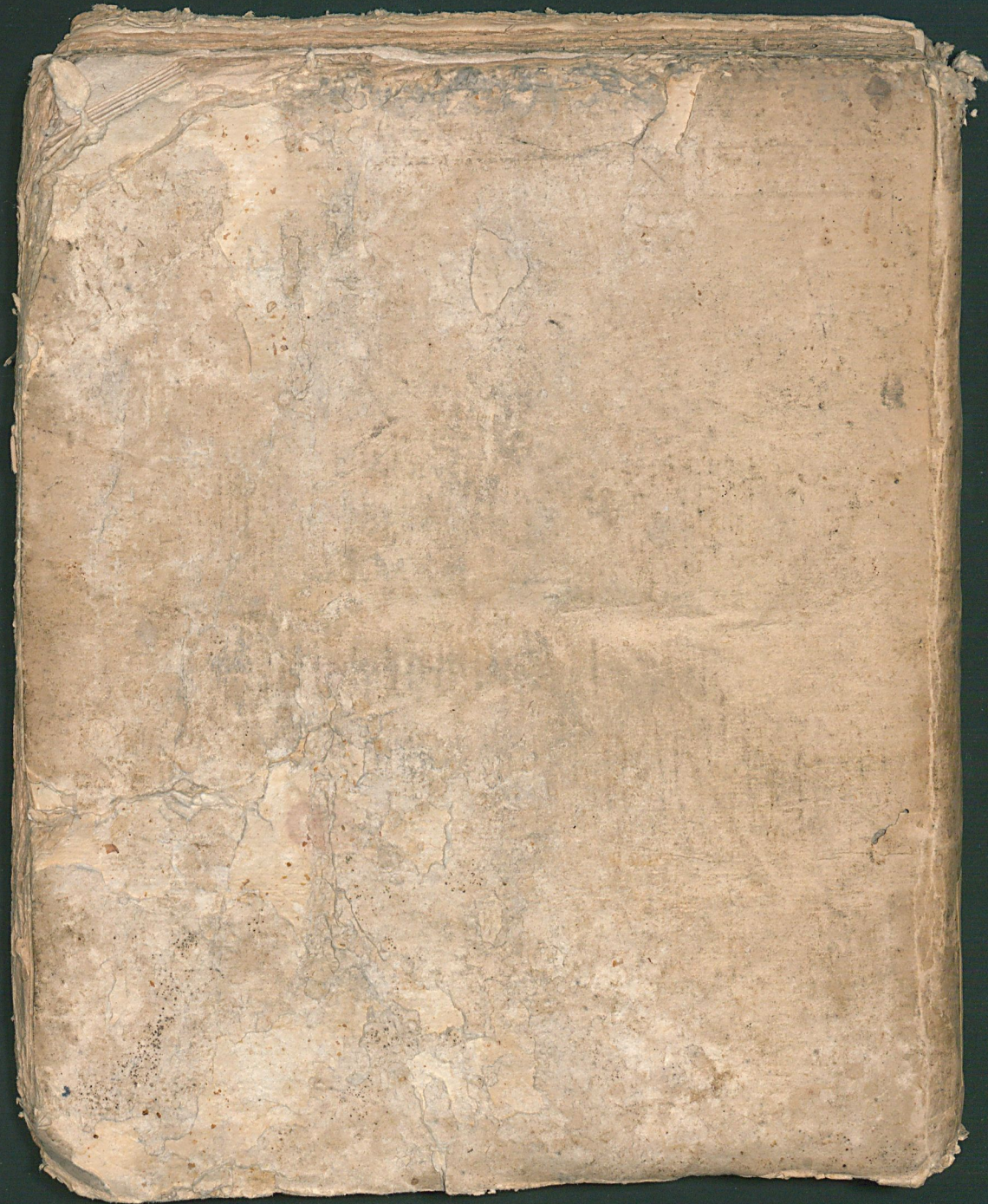
3

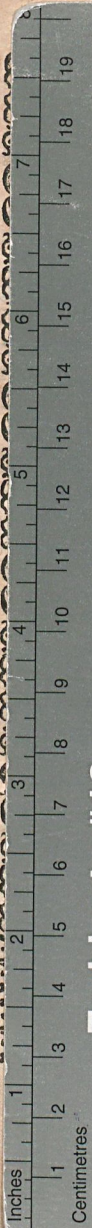

12

6017

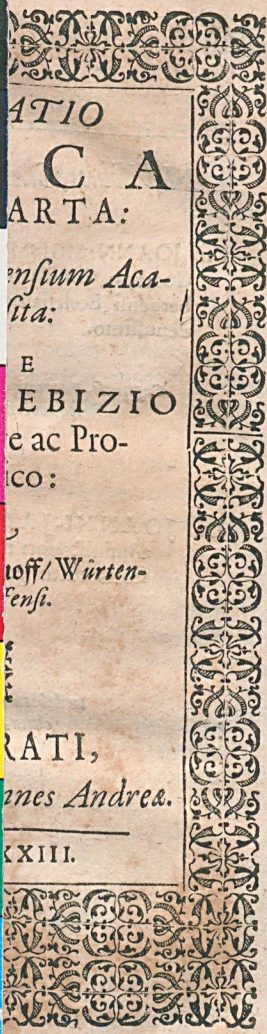

B.I.G.

Farbkarte #13

ATIO
 C A
 ARTA:
 ensium Aca-
 lia:
 E
 EBIZIO
 e ac Pro-
 CO:
 toff/ Württen-
 ensi.
 RATI,
 nes Andrea.
 XXIII.

F

